

NAPOVED INTEGRALNE SERIJE:

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja

V čedalje večji meri se soočamo z mnogoterimi, raznolikimi izzivi – od svetovnih do evropskih, slovenskih, lokalnih; od podnebnih sprememb do ekonomskih problemov.

Zato je nujen drugačen pogled na svet okrog nas, nov način razmišljanja in delovanja, preseganje kalupov...

Celosten pogled, ki nam bo pomagal, da elemente, ki jih že imamo, vidimo v novi luči, na drugačen in celosten način povežemo, prepletemo, stkemo – PAMETNO INTEGRIRAMO.

Drobce rešitev, ki bodo dobre za vse, imamo pred seboj, živimo z njimi – tu, v Sloveniji in Evropi.

Ker »nič ni tako praktično kot dobra teorija« (Lewin), predstavljamo NAČELA, po katerih je mogoče oblikovati nov, celosten konceptualen okvir; pravzaprav lahko vodijo do različnih teorij.

In ta načela nas lahko pripeljejo do TEORIJE INTEGRALNEGA RAZVOJA avtorjev Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja.

Praktični primeri njene uporabe z odličnimi praksami (večina iz Slovenije) in novi integralni koncepti bodo sestavljali večino od 100 nadaljevanj v seriji »S pametno integracijo do trajnostnega razvoja«. Objavljali jih bomo v naslednjih nekaj mesecih, praviloma vsak dan od ponedeljka do petka. S pomembnim sporočilom, da je nujno pametno povezati številna prizadevanja in potenciale za trajnostni razvoj v okviru EU.

*Med drugim smo pristop integralnih svetov uporabili pri snovanju novega, trajnostnega modela razvoja za našo državo - poimenovali smo ga Integralna zelena Slovenija. Predstavili smo ga v knjigi **Integral Green Slovenia** (Routledge, 2016), ki smo jo uredili dr. Darja Piciga, prof. Alexander Schieffer in prof. Ronnie Lessem, napisalo pa poleg nas še 42 slovenskih avtorjev. Z Integralno serijo se odzivamo na številne pobude, da bi imeli čimveč gradiv o Integralni zeleni Sloveniji tudi v domačem jeziku.*

In integralna zelena pot lahko prispeva tudi k prihodnosti Evrope.

O vsem tem nas bo v prihodnjih mesecih pisalo več deset avtorjev knjige in drugih integralnih mislecev.

Vse to prvič celostno v slovenskem jeziku in edinstveno v svetovnem merilu.

Prijazno vabljeni k prebiranju, razmišljanju in ustvarjalni uporabi!

Dr. Darja Piciga

PETNAJSTI TEDEN

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja – 71. nadaljevanje

18. 6. 2018

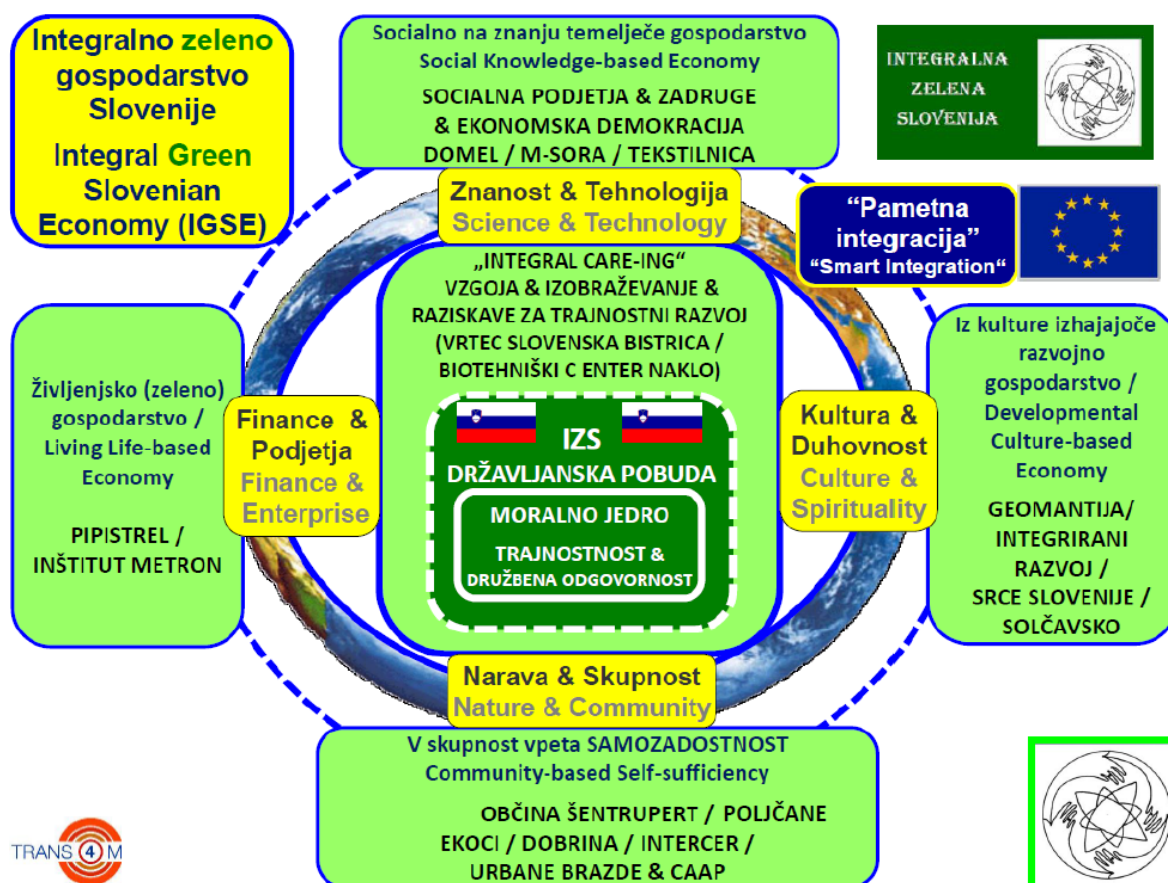
71. S konceptualnim okvirom integralnih svetov do Integralne zelene Slovenije

V seriji stotih prispevkov ***S pametno integracijo do trajnostnega razvoja*** predstavljamo konceptualni okvir integralnih svetov in kako smo ga uporabili pri oblikovanju celostnega nacionalnega modela trajnostnega razvoja v okviru Evropske unije, to je Integralne zelene Slovenije. Večinoma se naslanjamo na knjigo **Integral Green Slovenia**, ki je pred dvema letoma, to je junija 2016, izšla pri eni svetovno vodilnih založb Routledge v Veliki Britaniji, in to prav za 25. rojstni dan naše države. V **Integralni seriji** povzemamo številna pomembna sporočila iz te knjige na način, da bi jih približali čim širšemu krogu bralcev, hkrati pa jih aktualiziramo glede na dogajanja v času po pisanju knjige in tudi dodatno pojasnjujemo s teoretskimi uvidi in praktičnimi primeri iz knjige **Integral Economics** ter drugih del integralnih ekonomistov Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja.

Konceptualni okvir integralnih svetov, kot sta ga razvila profesorja Lessem in Schieffer, smo vpeljali v 15. in 16. nadaljevanju in nato nadgradili v 22. – 24. prispevku, razložili in utemeljili pa s številnimi svetovno

odmevnimi praktičnimi primeri in uglednimi misleci od 3. nadaljevanja dalje.¹ S to novo paradigmo se odzivamo na naraščajočo kompleksnost sodobnega sveta in celostno uresničujemo cilje trajnostnega razvoja. S sistematično obravnavo posameznih integralnih pristopov smo pričeli v 27. nadaljevanju: od »južnega«, ki temelji na naravi in skupnosti, preko »vzhodnega«, temelječega na kulturi in ozaveščenosti ali duhovnosti (od 38. nadaljevanja dalje), do »severnega«, temelječega na znanosti, sistemih in tehnologiji (začetek: dvojno 49.-50. nadaljevanje). »Zahodnega« pristopa, ki temelji na financah in podjetništvu, še nismo posebej razčlenili, vendar smo o njegovih značilnostih in praktičnih primerih² že pisali.

Odlične prakse iz Slovenije, ki so podrobneje opisane v knjigi o Integralni zeleni Sloveniji, smo začeli predstavljati od 9. nadaljevanja dalje, o njihovem povezovanju v celosten model smo spregovorili v 15. in 16. nadaljevanju, bolj obširno od 24. nadaljevanja dalje. Ker socialno, na znanju temelječe gospodarstvo tako kot »severni« integralni svet v celoti odlikuje konceptualna moč, ko se novi uvidi na strukturiran in sistematičen način »prevedejo« v nove koncepte, in ker je ta pristop še posebej značilen za Evropo in Slovenijo ter povezan z našo kulturo, je smiselno, da v tem okviru tudi celostno predstavimo model Integralne zelene Slovenije. Spodnjo sliko modela smo že objavili v prejšnjem nadaljevanju, v okviru razmisleka o integralni razvojni strategiji Slovenije, tokrat ji dodajamo daljšo razlago, ki je povzeta po knjigi. V modelu (tako na sliki kot v opisu, ki sledi) lahko bralec odkrije razvojne usmeritve in praktične primere, o katerih smo že pisali, tudi tiste, ki jih uvrščamo v »zahodni« ekonomski pristop.

Slika: Model Integralne zelene Slovenije iz knjige Integral Green Slovenia - ključni elementi modela, ilustrirani z nekaj praktičnimi primeri. Integralna zelena Slovenija je predstavljena s poudarkom na štirih pristopih integralnega zelenega gospodarstva, vsakega ponazarja nekaj dobrih praks.

¹ Vsa nadaljevanja so objavljena na spletni strani <http://integralna-zelena-slovenija.si/integralna-serija/>, datoteke z zbranimi prispevki pa tudi na koncu spremnega besedila na dnu te strani.

² Kot sta Banka Triodos (⇒ 4. nadaljevanje) in trajnostno podjetje Interface (⇒ 20, ⇒ 21) na svetovni ravni, v Sloveniji na primer inovator Andrej Pečjak z Metronom (⇒10).

Najprej na kratko in poljudno o osnovni ideji:

Številni posamezniki, skupnosti, podjetja, organizacije iz Slovenije so v več kot 25 letih od rojstva naše države uspeli doma in tudi po svetu, in to na različnih področjih. Nekateri so v samem svetovnem vrhu na svojem področju. Uspeli so s poštenim delom, odgovornostjo do narave in do soljudi. Ob tem, ko so upoštevali pomembna znanstvena spoznanja, so se oprli tudi na modrost in izkušnje naših prednikov. Znali so umno uporabiti in povezati najboljše, kar nudi Evropska unija. Najprej pa so imeli vizijo, za katero so se vztrajno borili, leta in desetletja ... Postali so svetel zgled, pa ne le v Sloveniji. Od njih se lahko učijo tudi v drugih državah, tudi najbolj razvitih.

Nekatere od teh odličnih praks smo podrobno predstavili v knjigi ***Integral Green Slovenia***, ki je namenjena vsem, ki želijo s svojim snovanjem in delovanjem prispevati k trajnostni prihodnosti. Navdihujoče zgodbe smo z integralnim pristopom razložili in povezali v celosten model, ki pokaže pot do trajnostne prihodnosti za vso Slovenijo, pa tudi za druge dežele in skupnosti. Torej Slovenija kot vzorčni model, pilotna dežela integralne zelene ekonomije in družbe v Evropi in širše.

In kaj vse prinaša knjiga o Integralni zeleni Sloveniji?

Občine Solčavsko, Šentrupert in Poljčane, model regionalnega razvoja Srca Slovenije, Biotehniški center Naklo, Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica, visokotehnološki podjetji Domel in Pipistrel, Inštitut Metron z Andrejem Pečjakom, zeleno socialno podjetje Tekstilnica in še druge odlične prakse (okrog 20 se jih predstavi v knjigi) so razloženi z integralnim pristopom. Torej kako vsak po svoje na originalen način prepletajo elemente narave in skupnosti, kulture in ozaveščenosti, znanosti in tehnologije ter financ in ekonomije – ki jih povezujejo in navdihujejo vrednote, moralno jedro v središču. Ob tem pa so vpeti v evropske procese in gradijo na slovenski kulturni dediščini. Med uspešnimi modeli preteklega obdobja, od katerih se lahko učimo še danes, smo še posebej izpostavili trajnostno gospodarjenje z gozdovi, agrarne skupnosti in klasične zadruge.

Od iskanja slovenske identitete do boja s podnebnimi spremembami in so-ustvarjanja mrežne družbe; od geomantije, geokulture in integriranega razvoja do biodinamičnih šolskih vrtov, študijskih krožkov ter vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj; od EKOCI-ja, InTerCeR-a, Zadruga Dobrina, Urbanih brazd in CAAP-a kot civilnodružbenih iniciativ do Slovenskega foruma socialnega podjetništva, podjetja M-Sora in mladih ustvarjalcev, ki so uspeli s sodelom in množičnim financiranjem (coworking, crowdfunding) – vse to je Integralna zelena Slovenija.

Pri razvoju modela Integralne zelene Slovenije smo uporabili konceptualni okvir »integralnih svetov« avtorjev Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja, ki se od večine drugih integralnih modelov razlikuje po tem, da vedno gradi na kulturi okolja in da daje poseben pomen ekonomiji. Poleg moralnega jedra, ki je postavljen v središče konceptualnega modela "integralnih svetov", imamo še štiri sfere – "svetove": narava in skupnost; kultura in ozaveščenost (duhovnost); znanost, sistemi in tehnologija; finance in podjetništvo. Vsi ti elementi morajo biti v dinamičnem ravnotežju, če naj bi se socialni sistem (osebnost / organizacija / skupnost / družba) trajnostno razvijal. Moralno jedro ima vlogo povezovalca štirih »svetov« in hkrati navdihuje razvoj. Na ekonomskem področju sta Lessem in Schiffer opredelila štiri osnovne ekonomske pristope, povezane s posameznimi sferami, ki vsi predstavljajo alternativo neoliberalni ekonomiji: v skupnost vpeta samozadostnost, iz kulture izhajajoče razvojno gospodarstvo, socialno na znanju temelječe gospodarstvo, ter zeleno, na življenju temelječe gospodarstvo.

Tako so pri vseh praktičnih primerih in tudi pri celotnem modelu Integralne zelene Slovenije v središču vrednote (moralno ekonomsko jedro), spodbujamo pa vse štiri ekonomske pristope, ki so predstavljeni na zgornji sliki. V svetovno zakladnico zgledov za tak model razvoja, ki sta ga v več knjigah opisala in razložila profesorja Lessem in Schieffer, smo sedaj dodali tudi primere iz Slovenije, s tem da smo prvi pokazali, kako jih je možno povezati v celosten model na ravni celotne države.

Z originalno uporabo integralne teorije smo oblikovali nov koncept pametne integracije politik Evropske unije za trajnostni razvoj in na ta način integralni pristop še bolj povezali s paradigmo trajnostnega razvoja; pokazali smo tudi na perspektivnost strateške presoje vplivov na okolje. V dobrih praksah in pri razvojnem načrtovanju se marsikje že dogaja pametna integracija programov in ukrepov za zeleno gospodarstvo (kot so samooskrba z ekološko pridelano hrano, energetska samozadostnost, trajnostni razvoj podeželja, zeleni turizem, energetska in snovna učinkovitost – krožno gospodarstvo), za socialno ekonomijo (z zadrugami, socialnimi podjetji in ekonomsko demokracijo) in v podporo družbeni odgovornosti.

V naslednjem prispevku bomo k zgornjemu modelu, ki je bil oblikovan v letu 2015, dodali še nekaj aktualnih usmeritev in dosežkov.

Dr. Darja Piciga